

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Meghívó.

A debreczeni függ. és 48-as párt
nagy választmánya

1909. január 9-én, szombaton délután 5 órakor a függetlenségi kör helyiségében ülést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgy: A III. választókerületben képviselő-jelölés.

Debreczen, 1909. január 8.

A debreceni képviselőválasztás.

(Sz.) A mai napon már tiszta képet nyújthatunk a Debrecen város harmadik kerületében megejtendő képviselőválasztás előkészítéséről, amennyiben befejezett tényekkel állunk szemben.

A január hó 28-án lefolyó választási küzdelemben két jelölt hívei fognak harcolni a mandátum elnyeréséért. Az egyik *Csanak János*, aki már nyilatkozott a jelöltség elfogadását illetően s aki meghajolva a közvélemény bizalma és óhajta előtt, a függetlenségi párt felkérésére, a jelöltséget elfogadta. E tárgyban a debreceni függetlenségi párt ma nagygyűlést tart, amelyen a dolgok ilyenképen való állását nagy örömmel és lelkesedéssel fogják a választópolgárok tudomásul venni.

Csanak János politikai programját felesleges e helyen interpretálni. Minden pontjában megegyezik az, a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló országos függetlenségi párt egységes alapokra fektetett politikájával. Azzal a politikával, amelynek áldásos hatása a jelenlegi kormány aránylag nagyon rövid időre visszavezethető működése alatt, tevékeny parlamenti munkálkodása után is érezhető s amely program minden tekintetben fedi a függetlenségi és 48-as párt politikai irányelveit, amelyek végül is diadalmaskodni fognak a maguk teljességében.

Aldatlan közjogi harcok helyett fontos belügyi reformok, gazdasági önállóságunkat egyre jobban biztosító alkotások, nemzeti mivoltunkat, a magyarság erejét megacélozó kulturális törvények beiktatása stb. fűződnek e kormány három-négy éves működéséhez már is s további munkaterve általános megnyugvásra, a legszebb reménységekre jogosító.

Ennek a politikának méltó letéteménye volt Szabó Kálmán, akinek méltó utódja lesz a parlamentben Csanak János. Nagy örömmel és lelkesedéssel vesszük fel a választási küzdelmet az ő nevével s megvagyunk győződve arról, hogy az ő kezében a legjobb helyre jut szép emlékü, elhunyt képviselőnk hőfőhő tisztaságú megbízólevele.

A másik jelölt gróf Degenfeld József nyugalmazott főispán, ref. egyházkerületünk agilis természetű főgondnoka lesz. A Tisza- és Bánffy-kormányok volt főispánja a pártonkívüli politika bő köpenyegébe burkolja magát, de köztudomású, hogy e koturnus alá a nemzeti felébredés energikus támadásainak hatása alatt kimult régi politikai rendszer egyidőre is látszólag visszavonult hívei, a megbukott szabadelvű párt tagjai állanak csatarendbe, régi, elveszett befolyásuk, hatalmuk visszaállításának reményében. Gróf *Degenfeld József* annakidején sok személyi támadásnak volt kitéve. Mi ezen a téren nem szándékozunk követni ellenfeleit. Mi ránk nem tartozik más, mint politikai hitvallása, amely semmi összefüggésbe nem hozható sem egyházi méltóságával, sem az ő személyével. Sőt! Mint egyházi vezérferfiut egyáltalán nem kicsinyeljük egyháza érdekében kifejtett nagyon agilis működését, de mint — már ezt hangoztattuk is a politikának semmi köze sem lehet vallásfelekezeti kérdésekhez. Politikai programját azonban nem ismerjük, a pártonkívülinek jelzett politika őszinteségében nem bizunk, annyival is inkább mert e téren szomorú tapasztalásaink vannak s nagyon jól tudjuk, hogy épen e cégér alatt akarnak újból összeszedőlködni a szétvert szabadelvű tábor csőkönyös menekültjei.

Egy szál mirtus.

A „Debreczen“ számára írta: M. F.

Némán ülünk itt ketten a szobában, Seff ur, meg én. A lámpa még nem ég, ugy ereszkedik ránk lassan a borulat, a bizonytalan homály ezen a téli alkonyaton.

A kandalló előtt ülök, de ott nincs tűz, be se fűtöttek. Hidegséget lehel minden és én is fázom mint minden átvirrasztott éjszaka után. Nagy, idomtalan fölta mázolódik szét a sötétben a kövér Seff alakja. Ott ül magába görnyedve a pamlagon, és szinte összeolvad azzal az ócska barna butorral.

És most következik a világosság meséje itt a borongó félsötétben, amint újra előtűnik előttem. Mintha szürkéből fehérbe világosodó gomolygással törne elő ebből a hideg alkonyatból az egész mese, a lány, a templom, a násznép, a tánc . . .

És mintha meleg ragyogással suhogna itt mind a szobában . . .

A mama fekete selyem ruhában volt, pudes az arca, a haja. Izgatottan járt-kelt, raskogattott!

— Még mindig nem öltöztél fel? — kiabált be a leányához a másik szobába, aztán, hogy valami érthetetlen felelet jött, maga is bement segíteni a menyasszonynak.

— Jesszus, csak ennyire vagy még? — szólt, kezeit összecsapva az ajtóban.

Aztán belibegett és megfordította a kulcsot a zárban.

Csönd lett a szobában egyideig, csak ruhasuhogás, selyem gyűrődése hallatszott ki az ajtón, meg néhány sürgető, siettető szó.

— Hamar . . . ezt följebb . . .

Óvatosan kinyitotta az ajtót és belépett a szobába Seff ur. Kövéres ember Seff ur, csomókba borzalt szőke hajja, nagy vörös kezű hivatalnok.

Körülnézett és vonogatta a vállát. Aztán az ajtóhoz osont és igen finoman, halkan megkopogtatta:

— Nagysád! . . .

— Ki az?

— Én. A Seff. Siessenek nagysádkám, Elzácska is, már menni kéne. Tíz óra. A kocsi lenn vár . . .

Izgatottan szólt benn Elza, a lány:

— Ugyan hallgasson! Most maga miatt eltéptem ezt a túlt, Seff . . . Tűzzetek össze hamar!

Künn, az üres szobában behuzta a nyakát a kövér, szelíd Seff, mintha mellette állana az a nagy, délceg lány és ránézve úgy, ahogy szokott, ajkát biggyesztve és amellet kacéran pillantva a szemé sarkából — feketén és izzón.

— Kérem . . . Kérem . . .

Alázatosan mondotta ezt és kisetett, hogy a kocsik után nézzen. Ám előbb megállott a szoba közepén és lenézett az ablakon az utcára. Lent sorban állottak a fiakkerek és ahogy elrévedezett fölöttük vizes, laza pillantása, látszott, hogy fáj valami a kövér Seffnek, valami nagyon fáj neki.

Künn parancsolt, intézkedett és csapdosta az ajtókat. Aztán mind türelmetlenebb lett, visszajött, izgatottan cibálta elő szép aranyóráját, de nem mert sürgető szökat kiabálni az öltözőbe.

Csak vonogatta a vállát, majd lebocsátá a két karját és a földre bámult, ugy, ahogy ők tíz év óta szeretik. Mindvégig is szeretni fogják, ugy érzik.

Csak bámult a földre és egészen apatikus lett. Aztán szomorú érzés emelkedett a mellében és egészen kipirult, szomorú lázban égett az arca.

Szepegett is, mint a kis gyermek a sirás előtt, rángatózó mellet.

Nagy robajjal a mama sietett át a szobán, hadarva, sietve:

— Mit bámul itt, Seff? A lányom rögtön jön! Jézus Mária, a keztyüm! . . . Seff, a a keztyüm . . .

Ne bántsá, itt van a zsebemben . . . Mari, Mari . . .

Hrabéczy fest, mos, tisztít! Debreczen, Széchenyi-u. 42.

A harmadik reménybeli jelölt: dr. Révy Nándor biztos hír szerint nem vesz részt a küzdelemben. A debreceni ügyvédi kar eme társadalmi téren rokonszenves tagja egyébként függetlenségének tartja magát. De pápább akar lenni a pápánál s fiatalos hevületeivel az u. n. balpárti politika híve lett. Ennek a turbulens ellenzéki politikának azonban épen úgy nincs létjogosultsága, mint a szabadelvű párti uralom visszaállításának.

A befejezett tény tehát az, hogy a választási küzdelemben két politikai párt méri össze fegyvereit egymással. Kívánjuk, hogy legyen ez a választási küzdelem az elvek tiszta harca s maradjon is meg mindvégig annak.

Milyen legyen a lelkészválasztás?

Az érdemet méltányoljuk!

Mennyire érezzük azt a legtöbben, kik református egyházunk tagjai vagyunk, hogy semmi szín alatt sem olyan, mint amilyenné azt a szokás változtatta. Fáj minden jobb érzésű embernek nézni, hogy a tiszta-, titkos választásnak micsoda szennyes válfajai fejlődtek ki közöttünk s még jobban fáj azt az elterjedt nézetet hallani, hogy „az manapság már másképp nem is lehet.” Korteskedés, erőszakos rábeszélés, sőt vesztegetés a hódító fegyverek. És ami a fájdalmat élesíti: ezeknek a fegyvereknek a villogása itt-ott kicsillan a mostani választási forrongásból is.

Érdemes volna rávilágítani a visszaélésekre, melyek az egyes pártok részéről folynak. Megborzad az ember annak tudatától, hogy a híveket egyéni érdekből mint vezetők félre, csalárd szavakkal. De hagyjuk azért a leleplezéseket azokra, akik törvény szerint illetékesek azokat elbírálni — és akkorra, mikor törvényes tiltakozás is szükségessé válik ellenük. Most csak intő, óvó szavunkat hallatjuk azokkal a választókkal, kik érdektelenül, a jelöltek nem ismerve és így bizonyos mértékig mások tanácsára rászorolva állanak, hogy ha ilyen „tanácsokat” hallanak, a megtevéstől védjék magukat és azok hitelképes voltának megítélésénél azt tartsák szem előtt, hogy

kinak a tanácsa leginkább önzéstelen. Ha egyik egyháztag a másiknak önzéstelenül valamelyik jelölt érdekében csak pár szót szól is, legyen az kedvesebb ajánló levél, mint azok bőbeszédű befolyásolása, dicséret elhalmozása, kiknél a legkisebb körültekintéssel is észrevehetjük, hogy érdekből beszélnek, mert jelöltjük, akit támogatnak, egy tekintélyes, előretörő családhoz tartozik, s pártvezetőik felbérli a korteskedésnek.

És körültekintőknek, nagyon óvatosoknak kell lennünk!

Ha ilyenek vagyunk, megnyugvás érzete foghat el mindnyájunkat, kik az érdemes jelölt, a kiváló papi jellem, edzett, tapasztalt munkaerő s párját nem lelő szónok, Illyés Endre táborába tartozunk. Nincs ő mellette érdeke, nem indul kortesutra a családi előbbrevágás, — csak az érdem elismerése és méltányolása lelkesít mellette minden embert. Ezért lehet — komoly megítélés szerint — biztos reménye az ő táborának a győzelemre. E biztonság edződik az által, ha rátekinünk arra a diszes, nemes csapatra, mely megválasztását óhajtja. Városunk polgármestere, főjegyzője ott állanak az élen, de nem kevésbé az intelligencia egyéb elemei és a polgárság zöme. — Hisz igen szépen megnyilatkozott mellette a közhangulat, mikor már (a százból) 61 presbiter, meghívása mellett indított mozgalmat; mikor már azt hittük, mindnyájan azon a nézetben voltunk, hogy meg lesz hiva, hogy más nem is lehet a mi új lelkészünk. De ármányos korteszek azóta üszköt vetettek közöttünk s most sajnálattal küzdünk erős pártokkal szemben annak megválasztásáért, ki előbb erkölcsi súlyával felette állott a mérkőzés lehetőségének, akit mégis magunk s egyházunk iránti kötelességünk megválasztani.

Most, kevéssel a választás előtt jusson el ez az intő szó mindenkihez. Fontolja meg az igazságot, milyennek kell lenni a lelkészválasztásnak? Szabad-e abba mélyebben benyulni az egyéni, vagy családi érdek kezéne, szabad-e engedni fizetett kortesek hódításait, vagy épen hálókiba sietnünk, szabad-e bizonytalan magasztalásokra, dicséretre, híresztelésekre hallgatni s sulyt fektetni? . . .

Bizonyos elítelt választótársak, hogy Illyés Endre b.-ujvárosi ref. lelkész személye egyedül áll — ragyogóan (bátran mondhatjuk ki meggyőződésünk szavát) — felette a többieknek, érdemben, jellemerőben s — tisztaságban, nagy szónoki s egyházépítő képességének teljességében . . .

Aki őt ismeri, önként belátja, hogy érde-

Már el is tűnt; valami nehéz, közönséges parfüm uszott utána.

Az ajtó nyitva maradt és a menyasszony fehérben, fátyolosan jött kifelé. Mint egy jelenés, büszkén, egyenesen, azoknak a lányoknak büszkeségével, akik előbb mennek férjhez, mint a barátok.

A kövér Seff érezte, hogy ez az utolsó pillanat.

Istenem, tíz év óta szereti, együtt játszottak, nevelkedtek és most még csupán egyetlen pillanat van hátra. Az, mialatt a szobán keresztül megy.

Mert aztán már elviszik, és szakad, roppan, megdől valami a szegény Seff gyermekszívében.

Rángatni kezdte ritkás szőke bajuszát és furcsán fintorodott az arca. A szeméit nagyra meresztette és úgy pislogott, talán könnyezett is szegény.

— Nagysád . . . Elza . . .

Ezt motyogta; hogy miért, nem tudta. De mondani kellett valamit, mert ez az utolsó pillanat.

A leány mosolygott, ezuttal szelidebben, több szeretettel, — és ez még jobban fájta a kis kövér figurának, aki ott ügyetlenkedett mellette.

Aztán halkán szólt:

— Seff ur, kíséren le . . .

Máskor örült kapkodással nyujtotta volna neki a karját, most csöndesen állott és valami nagy, rekedt sóhajlás szakadt föl a melléből.

Érezte, hogy most merész lesz, de még nem tudta, hogy mit fog tenni. Elveszett körülötte minden, csak a fekete leány állott ott fehér sugárzásban, mirtuskoronával a fején, — úgy mosolyogva, mint a Madonna, mielőtt még anya volt. Nem büszkén, de áradó, édes szelidséggel.

Aztán hörögve, piros arccal tördöste a szót a kövér, frakkos ember:

— Elza . . . csak egy virágot . . . egy mirtusvirágot . . . adjon egy szálat . . . csak . . .

És nem mert utána nyulni.

A lány egy kis bimbót tépett le valahonnan a ruhájából és neki adta. Aztán ő is elszomorodott, mert látta egyszerre itt ebben a rángatózó, kifejezéstelen arcban tíz esztendőnek a nyomorúságát. megaláztatását.

— De ne sirjon, Seff! Istenem, egy harminc éves ember . . . no, Seff!

— Nem, nem . . .

Hadart, azt se tudta, mit beszél Seff. — Csak eldugta a zsebébe a virágot, nyujtogatta a nyakát és karját tartotta a leány felé. Majd nyugodt, hideg, szintelen hangon szólt:

— A kocsi már itt van.

Ilyet mond az, aki megcsókolta a más

kében méltó sikra szállunk s ő maga méltó nagy elődje, b. e. Kiss Albert székére.

Vezessen tehát bennünket az érdem méltányolása. Ez legyen mottónk! S legyen választásunk egyhangú: válasszuk meg Illyés Endrét!

Kombinációk a politikában.

Wekerle utjának eredménye.

Meg lesz az önálló bank.

Fővárosi tudósítónk, mint a politikai élet számtalan kombinációi közül a legvalószínűbbet adja a következőt:

Általában válságosnak mondják a helyzetet s ennek a köztudatnak kifolyása az a szabadelvű mozgolódás is, amelyről most kerül közre hír, de amelynek — már most sem fér ahhoz kétség — semmiféle befolyása a következő szituáció alakulására nem lesz. Bécsben tisztában vannak azzal, hogy a mostani kormány bukásával a körülmények a tiszta függetlenségi kormány párt uralomra jutását tenné aktuálissá s még a lehetőség gondolatától is irtóznak. Azon vannak tehát, hogy megtalálják annak módját, hogy a mostani kormány megmaradjon.

Ezért az eredményért az udvar áldozatra is kész. Minden híreszteléssel szemben, melynek a magyar és az osztrák politikai élet középpontjaiban egyaránt van formája, biztosra vehető, hogy a koalíciós kabinetnek lehetővé teszik a kartellbank megvalósítását. Ebben az irányban Wekerle Sándor utolsó bécsi tartózkodása alatt bizonyosságot szerzett.

A terv az, hogy a kormány maradjon meg addig, míg a kartellbankot s a végleges házszabályrevíziót megcsinálja. A bécsi körök azt se bánják, hogy a feladat teljesítése két esztendő is vesz igénybe. Avval a kérdéssel, hogy mi lesz a választói reformmal, nem igen törődnek most.

Eppen e miatt gróf Andrássy Gyula belügyminiszter nem is tartja szükségesnek, hogy a képviselőház választójogi bizottsága, melynek már decemberben meg kellett volna kezdenie érdemleges tanácskozását, januárban összejöjjen. Most az általános választói jog kérdése a politikai jog kérdése a politikai érdeklődés hátszó sorába kerül.

feleségét és egy perc múlva bejött valaki a szobába.

Ugy szerette volna azt hinni a szegény Seff, hogy ez a leány vétkezett most ő miatta, amikor virágot adott neki . . .

Mosolygott, boldog volt egész délután, meg éjszaka is, hogy táncoltunk az ebédlőben, mind, az egész násznép.

Rendezkedett, gondoskodott, mint mindig, ő kísérte le éjjelkor az új párt a kocsihoz is, takarót tett a lábukra és megmondta a kocsinak a címet.

Vidám volt és büszke a titkára. Nagy gyereklelkével azt hitte, hogy már vétkezett vele, miatta a leány és oly nagyon szerelmes volt, hogy magában mosolygott a vőlegényen.

És most itt ül a sötétes alkonyatban, hogy ránk borul a hideg feketeség és zümmög a szél a kályhában, ott gubbaszt az ócska pamlagon magába esve, némán.

En már félig alszom, nehezen a szemem pillája, csak úgy látom elmosódva, sötét, nagy nehéz foltnak az alakját.

De hallom, amint el kezd csuklani, visszafafojtva sirni, görcsösen, szivetrázóan, — mint ahogy a harminc éves emberek sirnak, — akik önmagukat csalták meg egy szál fehér virággal.

Részletfizetésre kaphatók

fegyverek, gramfonok és lemezek, fényképező gépek, mindennemű hangszerek, színházi látszóvelek és Meidinger kályhák a . . . **Schwartz-féle** pipa üzletben a városházzal szemben. . .

A gázgyár kibővítése.

A világitási bizottság üléséből.

Az utóbbi időben nap-nap után hangzottak el a panaszok a gázgyár ellen. Rossz a világitás, gyenge a fény és hasonló panaszok hallgatásában volt része a vezetőségnek. A sok panasz folytán végre a tettek mezejére lépett a világitási bizottság s tegnapi ülésén tárgyalta a gázgyár kibővítésének ügyét.

A gázgyár igazgatója élénken mutatott rá a mostani állapotokra, melyek lehetetlenné teszik azt, hogy a most uralkodó világitási zavarok elő ne forduljanak. A gázgyár jelenlegi állapotában 800,000 ezer köbméternyi gázmennyiség termelésére van berendezve, a fogyasztás pedig meghaladja a kétmillió köbmétert. Ily állapotok mellett nyilvánvaló, hogy mily nehézségek közt állítják elő a szükséges gázmennyiséget s ha a zavarok előállnak, a vezetőség egyáltalában nem hibás. Ezen miserábilis helyzeten pedig okvetlenül változtatni kell, mivel a fogyasztás évről-évre nagyobb arányokat ölt. Minthogy pedig a helyzeten csakis a gázgyár kibővítésével lehet segíteni, itt az ideje annak, hogy a gázgyár kibővítésének ügye teljes megoldást nyerjen.

A bizottság belátta a kibővítés fontosságát és sürgősségét s meghozta határozatát. Átiratot fognak intézni a tanáchoz, hogy a gázgyár kibővítésének ügyét tárgyalja s a kérdést minél hamarabb oldja meg olyképen, hogy hatalmas tartályok építésével legalább ötven esztendőre legyen berendezve a gyár.

Igy a világitási bizottság gyökerecsn óhajt segíteni az állapotot. Mindenestre helyes volna, ha a gázgyár kibővítése mielőbb megtörténne, hogy elnémuljanak a minduntalan felhangzó panaszok.

A február havi esküdtek.

Esküdtsorsolás a törvényszéken.

Tegnap délután Hoffmann József táblabíró elnök-helyettes elnöklete alatt sorsolták ki a február havi ciklus esküdteit a debreceni törvényszéken. A sorsolási aktuson dr. Oláh Miklós és Bernáth Kálmán bírák, Jankovits jegyző, az ügyvédi kamara részéről Beregi Nagy Sándor ügyvéd, a kir. ügyészség részéről dr. Deési Gyula alügyész jelentek meg.

Rendes esküdteknél sorsolták ki a következőket: Adler Bertalan földbérlet, dr. Adorján József vegyész, ifj. Annyok Károly hentes, Bay István birtokos, Bőr István gazda, Buray Ferenc birtokos, Buray József kereskedő, Busi András gazda, Cziffer Nándor gőzmalom hivatalkos, Dézsi Lajos gazda, Erdei Kálmán gazda, Gebauer Károly gyáros, Gyurcsán Béla ecetgyáros, Kaproncy Sándor birtokos, dr. Kardos Endre ügyvédjelölt, Kecskés István gazda, Kelemen Gábor birtokos, Kemény János vengéglős, Kerékgyártó Jenő reáliskolai tanár, Klein Sámuel közvetítő, Kopányi István háztulajdonos, Lichtblau Albert bankigazgató, Manó Kálmán nyugdíjas, Mayer Béla kereskedő, Meisels Vilmos gazda, Nagy Bálint szobafestő, Szabó József gazda, Szilc Ferenc gyógyszerész, Takács Ferenc mérnök és Tamási Béla gyógyszerész.

Pótesküdték a következők: Cilli Mihály italmérő, Möldner József borbély, Szabó Lajos nyugalm. igazgató, Szabó Mihály magánzó, Szentesi Ferenc bankhivatalkos, Szilvágyi János építész, Szilvágy Kálmán suszter, Sztériády György gazda, Tar Gábor gazda, Tóth Mihály hentes.

Halálra kuruzsolt gyermek.

Szerencsétlenség után szerencsétlenség.

Szomorúan jellemző esetről ad hirt vámospércsi tudósítónk. Polgár Sándor 7 éves gyermeket egy héttel ezelőtt összezuzott tagokkal, véresen szállították haza szüleinek lakására. A fiucska egy rettenetes szerencsétlenségnek esett áldozatául. Több pajtásával a vámospércsi szárazmalomhoz mentek játszani. — Játék közben a kis Polgár Sándor nagyon merész volt és a malom kerekéi közé került, melyek lábát összezuzták. Szerencsére, a balesetet rögtön észrevették, mert még a fiucska halálát lelta volna a kerekék között.

Erre a szerencsétlenségre azonban másik szerencsétlenség következett, mely a szülők gondatlanságában és tudatlanságában állott. Szakértő orvos helyett ugyanis elvitték súlyosbeteg gyermeküket mindenféle kuruzsolóhoz, javasasszonyokhoz, kik csakhamar annyira kezelték a gyermeket, hogy a szerencsétlen egy hét múlva, óriási kínok között vérmérgezésben meghalt. Pedig rendes orvosi gyógykezeléssel még megmenthető lett volna az életnek.

Az esetet a vámospércsi elöljáróság tegnap telefonon bejelentette a debreceni kir. ügyészségnek. Gáthy Bálint kir. ügyész azonnal szigorú vizsgálatot és a holttest felboncolást elrendelte. Deési Gyula kir. alügyész és Petneházy Boldizsár vizsgálóbírósegéd tegnap már ki is utaztak Vámospércsre. A boncolásra Horváth Artur törvényszéki orvosszakértőt küldték ki.

Korcsolya- és Sport-czipők

nagy választékban

MANDEL LIPÓT

czipő nagy raktárában

Arany János-utczával szemben.

A gyilkos B. u. é. k.

S nagyon alázatosan mosolygott.

A székesfehérvári rettenetes rablógyilkoságról tegnap újabb részletet közölnek. Kiss Zoltán, a szerencsétlenül járt postatiszt jól ismerte gyilkosát.

Újév napján a lakásán járt Kern István és szerencsét kívánt annak az embernek, akinek az életét pár nap multával ő oltotta ki.

Kern így szólt Kiss Zoltánhoz:

— Boldog újévet kívánok nagyságos ur! Kívánom, hogy még sokáig éljen nagy boldogságban.

Beszélik, hogy a gonosztevő tulajdonképpen azért követte el a gyilkosságot, mert attól félt, hogy Kiss Zoltán fölismerte. A postatiszt ugyanis, mikor a rablógyilkosnak átadta a pénzt, merően a szemébe nézett és olyan mozdulatot tett, mintha ráismert volna.

Kern István egyébként degenerált ember volt. A vele született ösztön hajtotta a gonosz-
tettek. A bűnre való hajlamot valószínűleg az apjától örökölte, aki egy korcsmai verekedés alkalmával megölt egy embert.

A honvédek is megszürkülnek.

Nem lesz már különbség honvéd és közös között.

Debrecen utcáin már sűrűn látni szürke egyenruhás tiszteket. De eddig csak a közös tisztek viselték; legújabb rendelet szerint azonban a honvéd tiszteket és a legénységet ugyanolyan szürke egyenruhával fogják ellátni, mint a közös hadsereget.

Vékony szegélyzsinórt leszámítva, semmi különbség nem lesz többé a honvéd és közös egyenruha között. Mikor a honvédség megalakult, piros nadrágja és sujtásos attillája volt; ma pedig ugyanolyan, mint akármelyik osztrák ezred.

A legfelsőbb rendelet szerint a csukaszürke tábori egyenruhát a honvéd gyalogság számára is rendszeresítik. Hasonlóan, mint a közös hadsereg gyalog- és vadászcsapatainál, alkalmazzák a csukaszürke sapkát, nyakkendőt, zubbonyt, pantallót a tisztek, a magyar nadrágot a legénység részére. A hajtóka és szegélyzet, valamint a legénységi nadrág zsinórzatának színe palaszürke.

Az új ruházathoz a tisztek részére barna bőrvet és bőrlábszárvédőt is rendszeresítettek. A legénység szíjjazata ezentúl szintén barna lesz. Az új ruházat viselése csak akkor válik köztetevővé, ha a csapatokra nézve is elrendelik.

A hadvezetőség ezenkívül még egy nagy ujtásra szánta rá magát.

Eddig ugyanis minden meghalt honvédet felső ruházatától megfosztva temettek el. Ezentúl zubbony, nyakravaló és nadrág is kerül a halottra s aki életében, mint katona szolgálta hazáját, halálban sem fog megválni ruhájától, melynek talán, — háboruban — dicsőséget szerzett.

Ez az ujtás bizonyára nem sok legényt fog arra csábítani, hogy csapjon föl katonának.

SZINHAZ.

* **Rómeó és Julia.** A világirodalom, minden művelt nemzetek által legnagyobbnak elismert költő-írója: Schakespeare örökéletű alkotása, a szerelem hatalmának mérhetetlenségét minden időkre legklasszikusabban interpretáló „Rómeó és Julia“ tegnapi előadása első sorban és kétségtelenül bizonyítékát szolgáltat a debreceni közönség szellemi előkelőségének, a klasszikus művészetek iránti szeretetének. Zsufolásig megtelt nézőtér előtt viharzott le a sokszor hallott-látott szerelmi dráma s az esti pénztárnyitásra elkapkodta a közönség az utolsó pótszékekre szóló jegyeket is. Az előadás keretében egy pályája legkezdetén álló, de nagyon figyelemre méltóan biztató tehetségű fiatal színésznő mutatkozott be nagyobb szerepben először a közönségnek: *Barabás Ella*. Nemes ambíciókra visszavezethető vállalkozása mindenestre dicséretet érdemel s ha eredményekben talán nem is érte el azt a színvonalat, amelyet elérni legszebb vágya volt, szépnek jósolható pályafutásán mindenestre megnyugvással tekinthet vissza az első debütjére, amikor is a közönség igazán kitüntető rokonszenvvel fogadta. — Helyesen felrészelt alakításában igen sok sikerült részlet jegyezhetünk fel. Így az erkélyjelenés szerelmivallomását igen szépen, bensőségteljesen az igazság közvetlen hatása hangjain mondta el s egyéb jelenéseiben is egyenletes világitásban mutatta be az epkedő szerelmes leányalakot. A Párisvaló jelenését követő nagy magánjelenetében, ahol Julia a halálfélelemmel viaskodik, fejlődésben levő organumának ereje cserben hagyta, lehet, hogy nagyon is jogosult elfogódottságának hatása alatt. *Krasznay Ernő* Rómeóját már ismerjük. Ő inkább az erősebb drámai jelenéseket tudja uralni, de

elismerésreméltó volt alakítása a maga teljes egészében is. *Ternyey Lajos*, (*Mercutio*) értékes szinpadai sikereinek egyik legszebbikét aratta. Meghalási jelenete hamisíthatlan művészi produkció volt. Az előadás sikeréhez *Békés Gyula*, *Berczi Ernő*, *Gyöngyi Izsó*, *Ligeti Lajos*, *Geö Ida* járultak hozzá s feltűnt pompás organumával s szinpadai készségével *Szilágyi Ernő*, mint *Beuollio*. Sz. Z.

* **A színház hírei** *Fuzsitus kisasszony*. A legközelebbi operette premierje színházunknak *Millöcker* legutolsó operettje a *Fuzsitus kisasszony* lesz. A címszerepet *Rózsa Lili* adja. — *Horváth Kálmán*, a szintársulat kitűnő művésze még mindig kénytelen az ágyat őrizni, de hisszük, hogy a legközelebbi újdonságban, *Fuzsitus kisasszonyban* már játszhat. — *Rigoletto*. *Verdi* bájos zenéjű operájából nagyban folynak a próbák és remélhetőleg e hó végére elkészül a szintársulat énekes személyzete e nagyobb szabású énekes művel. — *Szerencse fia*. E nagyszerű újdonságra, mely a Magyar Színházban több mint 50 előadást ért el, nagyban készül a szintársulat vígjátéki személyzete *Békés Gyula* rendező vezetése mellett. Ez előadásban az egész vígjátéki személyzet foglalkoztatva van.

Messzina fölépítése.

A délolaszországi katasztrófa.

Róma, január 7. Az első törvényjavaslat, melyet a kormány a földrengés által elpusztított helységek javára a kamara elé terjesztenek és amelyet kétségtelenül el fognak fogadni, következőleg szól:

A legutolsó évi költségvetés 36 millió líra feleslegéből 30 millió lírát az állami épületek újbóli felépítésére és az azonnal szükséges segélyekre fordítanak. Ezután a vidéki községek kapnak segélyt hivatali épületeik helyreállítására. Segélyt kapnak továbbá építkezésekre az összes testületek és magánosok, akik az építkezéseknél határozott szabályok szerint fognak eljárni. A költségek beszerzése végett és pedig kizárólag e célra két évig az állami, föld-, épület- és vagyonadónál 5 százalék pótdátót fognak beszédni.

A törvényjavaslat ezenfelül intézkedik, hogy az összes, a földrengések által megölt vagy megsebesített hivatalnokok az őket magukat vagy családjaikat megillető nyugdíj tekintetében a szolgálatban megsebesülteknek vagy megölteknek tekintendők.

Végül a kormány feihatalmazást kap, hogy addig, amíg a rendes viszonyok a földrengés területén helyreállanak, a jogi és közigazgatási viszonyokat egy külön bizottság jelentései alapján rendeleti uton szabályozza.

Monteleone, január 8. Este 6 óra 37 perckor itt erős földrengést éreztek, amely a lakosságot rémületbe ejtette.

Palmi, január 8. Este 7 óra felé meglehetősen heves földrengés volt érezhető, amelynek következtében a megrongált házakon újabb repedések keletkeztek.

Róma, január 8. *Bertolini* közmunkaminiszter egy hírlapírónak, ki őt a földrengési terület viszonyaira vonatkozólag meginterjúvolta, következőket mondotta:

— Legnagyobb a pusztítás *Messzinában*. Ott az épületeket természetből építették és a gerendák többnyire az első hatalmas földrengés irányában voltak behelyezve, miáltal a földrengés ereje a gerendákat az épületekből úgy szólván kilökte és az épületeket támasz nélkül hagyta. Erre aztán a második földrengés az épületeket teljesen feldöntötte. E feltevés helyességét bizonyítja az a tény, hogy számos épület, melyeknél a gerendák iránya nem felelt meg a földrengés irányának, a földrengésnek jobban ellentállt.

A kamara és a katasztrófa.

Róma, január 8. A földrengés óta a kamara ma tartott először ülést. Az

elnök az ülés megnyitása után meghatott hangon emlékezett meg a katasztrófáról. Az elnök beszéde alatt a képviselők nagyrésze sirva fakadt. Az elnök aztán kifejezést adott annak, hogy nemzeti kötelesség *Messzina* és *Reggio* újrajépítése. Erre nézve törvényjavaslatot nyújtott be. A kamara köszönetét fejezte ki a külföldnek a részvételért és a segélyakcióért.

Palermó, január 9. *Reggio*ban a földrengés ismétlődött. Az egyes lökések irtózatossá dőrejjel jártak. Az a kevés épület, melyek épségben maradtak, iszonyuan megrongálódtak.

A katasztrófa hiénái.

Róma, január 8. A földrengés területét teljesen elzárták, mert a fosztogatók és a halottrablók mind merészebbek lesznek és a katonaságnak is ellentállnak. A napokban is a fosztogatók megtámadták a mentőcsapatot. A támadók előtt a király is kénytelen volt a hajóra menekülni.

HIREK.

— **Kossuth Ferenc és gróf Degenfeld József.** Egyik lapársunk megírta, hogy gróf *Degenfeld Józsefet* sürgönyileg kérte fel *Kossuth Ferenc* arra, hogy fogadja el a messinai szerencsétlenség áldozatainak felszegélyezésére szervezett bizottság tagságát. Nem nélkülöz ez a híradás némi politikai pikantiát, így a maga eredetiségében feltáralva. Mert most, mikor gróf *Degenfeld József* kormány-ellenes politikát hangoztatva, ellenjelöltje a *Kossuth Ferenc* politikáját valló debreceni választópolgárság képviselőjelöltjének, sokak előtt érthetetlen a dolog. De rögtön más színben tűnik fel, ha ime megmagyarazzuk, hogy ilyen felhívást kapott *Magyarországon* vallásfelekezeti különbség nélkül minden egyházi méltóság viselője, ezek között a a ref. egyházkerületek összes főgondnokai, az összes magyar polgármesterek és alispánok, mint a törvényhatóságok legfőbb vezetői stb. *Debrecenben* ilyen felhívást kaptak például *Kovács József* polgármester, *Kovács Gyula* alispán stb. És ilyen vonatkozásban nem csodálkozhatik senki azon, hogy egymás mellé kerül ez a két név, amelyet politikai téren óriási ür választ el egymástól.

— **A tüzoltóság fecskendője.** Mint értesülünk, a tüzoltóság nagy fecskendő megérkezett s ma és holnap fogják kipróbálni a lakományában.

— **Sikos a járda.** A beállott havazás és erős hidegek miatt a jégtörmelékek a járdára fagynak, miáltal csuszóssá, sikamlóssá válnak, úgy, hogy valósággal életveszélyes az aszfaltokon a közlekedés. A közönség részéről általános a panasz, hogy a házigazdák nem tisztítják le a járdákat, aminek következtében állandóan veszélyben forog a járó-kelők testi épsége. A főkapitány erélyes rendeletben hívta fel már több ízben a háztulajdonosok figyelmét a járdák takarítására vonatkozólag, amelyeknek azonban eddig még vajmi kevés eredménye mutatkozik. Ugy látszik tehát, hogy radikálisabb s szigorúbb eszközökhöz kell folyamodni.

— **A szegényügyi szabályrendelet életbeléptetése.** A szegényügyi bizottság tegnap délután öt órakor ülést tartott, amelyen a szegényügyi szabály-

rendelet életbeléptetése tárgyában megtették az intézkedéseket. Megkeresik a rendőrséget a város összes szegényeinek összeírása, a városi tanácsot a szükséges könyvek beszerzése végett, hogy a február hó 1-én életbelépő szabályrendelet szerint kezelhessék ezután *Debrecen* város szegényeinek ügyét.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Segítő asztaltársaság” nevében *Dankó Béla* ur a mai napon a siketnémák javára 10 koronát volt szíves kezemhez juttatni, mely kegyes adományért fogadja a „Segítő asztaltársaság” a szerencsétlen siketnémák nevében hálás köszönetemet. *Debrecen*, 1909 január 8. *Oláh Károly*, tanácsnok.

— **Fráter Loránd hangversenye.** Ritka műélvezetben fog részesülni városunk zenekedvelő közönsége holnap vasárnap este 8 órakor, midőn *Fráter Loránd* az országos híru dalköltő az „*Arany-Bika*” dísztermében fogja megtartani egyetlen dalestélyét a már lapunkban közölt fényes műsorral. A műsor egyik kiemelkedő és bevezető száma lesz, dr. *Várady Antal udvari tanácsos* a *Petőfi-társaság* főtítkárának felolvasása, aki *Petőfiről* fog beszélni és aki az ő kiváló szónoki előadásával meg fogja hódítani a hangverseny közönségét. A hangverseny iránt nemcsak városunk zenekedvelő közönsége, de a közelvidéki intelligencia is ritka érdeklődést tanusít. A hangversenyre már az összes páholyok és a pódiummal szemben levő összes ülőhelyek elkelték, már csak a pódiumtól jobbra és balra kaphatók ülőhelyek korlátolt számban és állóhelyek. A hangversenyre jegyek válthatók vasárnap délelőtt 10 óráig *Csáthy Ferenc* könyvkereskedésében, vasárnap este 6 órától kezdve pedig az esti pénztárnál.

— **A petroleum-háboru vége.** A lapok közgazdasági rovatának olvasói utóbbi időkből megfigyelhették azt az éles harcot, melyet a tüzelési célra használt petroleum az uzsoráskodó szénrel szemben folytatott. A nyersolaj érdekében a debreceni iparkamara kezdte a küzdelmet és csakhamar mellé csatlakoztak a vidéki kamarák, míg a budapesti kamara a szénkirályok pártjára állott. Arról volt szó, hogy a magyar kormány állandósítja-e, vagy legalább meghosszabbítja-e a nyersolaj vasuti szállításának kedvezményeit, ahogy azt a debreceni kamara sürgette. Ez ügyben érdekes hírlapi háboruszkodás keletkezett. Végre tegnap döntött a kereskedelmi miniszter: a szállítási kedvezményeket egy évre meghosszabbította.

— **Giesswein Sándor püspök.** Jól értesült helyről jelentik, hogy a minisztertanácsban, amelyet *Wekerle* miniszterelnök bécsi utazása előtt tartottak, elhatározták, hogy a nagyváradi püspökségre *Giesswein Sándor* néppárti képviselőt terjesztik kinevezésre a felség elé.

— **Szemelvények az Esti Hirlapból.** A könnyelmű, megbízhatatlan újságírásnak valószínűs típusa mostanában az *Esti Hirlap*. Csak a tegnapi számát nézzük. Az első lapon a közeledő lelkesválasztással kapcsolatban a következőket írja: „Egy kisebb csoport jelölte még *Illyés Endre* balmazújvárosi lelkészét is, akiről az a hír terjedt el, hogy visszalépett. Ugy halljuk azonban, hogy a pártja ismét visszalépésre bírta”. Hát ennél nagyobb képtelenséget még nem nyomtattak fekete betűkkel fehér papírra. *Illyés Endrét* a választók nagy többsége jelölte s fogja megválasztani vasárnap, — nemhogy még visszaléptette volna. Ez az egyik. Ugyancsak az *Esti Hirlap* tegnapi száma ír valami vérfagyasztó dolgot. Azt írja, hogy a közkházban egy beteget úgy kezeltek, mint ha-

lottát és ki is szállították a halottas kamarába, hol azonban az állítólagos élőhalott felébredt. Ezzel kapcsolatban az Esti Hírlap vadul nekimegy a kórháznak. A kórház igazgatóságánál érdeklődtünk az eset mibenléte iránt és azt a választ kapjuk, hogy az Esti Hírlap közleményéből egy betű sem igaz. Ugy látszik, valami detektívregényből kopirozott história az egész, amilyenekkel nem szabadna egy olyan intézmény reputációját sérteni, mint a debreceni közpórház.

— A kamara elnökválasztása.

A következő kommunikét kaptuk: Szabó Kálmán elhalálozása folytán tisztségei közül a kamaránál viselt elnöki állása kerül legelőbb betöltésre, amennyiben az elnökválasztó rendkívüli közgyűlés január 14-ikére, csütörtök délután 3 órára ki van tűzve. A választás valószínűleg egyhangú lesz s az elnöki tisztségre Szent-Királyi Tivadar mai al-elnöknek, az alelnöki tisztségre Falk Lajosnak, a keresk. szakosztály régi, előkelő tagjának s az Omke debreczeni elnökének van legtöbb kilátása. Szent-Királyi Tivadar 15 éve rendes beltagja a kamarának s immár a második ciklust szolgálja az alenöki tisztségben. Falk Lajos 10 éve kamarai tag, mindketten a legszorgalmasabb, a legenergiusabb résztvevői a kamarai érdekvépviselet munkájának.

— Szénaárverés a Bánkon. A banki határon az erdőmester jelentése szerint még mindig van eladó széna. Mintegy 11 boglyáról szól a jelentés, melyre vevő eddig nem akadt. A tanács a szénát valószínűleg elárvereztetni s az árverés határnapját hirdetményileg közölni fogja.

— Szegényházi adományok. A városi szegényház gondnoka most terjesztette be azok neveit, akik a karácsonyi ünnepek alkalmából a szegényháznak ajándékokat küldtek. Ezek között olvassuk özv. Lengyel Imréné, özv. Nemess Gáborné és Adler Ignácné neveit, akik az utóbbi években is mindig megemlékeztek a szegényházzal. Jó cselekedetük bizonyára nagy örömet okozott a szegényeknek.

— A jótékony nőegylet mai multságának főpróbája tegnap folyt le délután 2 órától fél 5 óráig. Megállapítható ebből, hogy a mai multság valószínűleg szenzációja lesz az idej multságok szezonjának. A téli sportok s ezzel járó kosztümök sokfélesége tündéri képet fog nyújtani, ezek közt érdekes lesz a karika-korcsolyázás. A terem gyönyörűen lesz feldiszitve s általában nagy művészettel van összeállítva a műsor is. A rendezést a választmány felkérésére a gyászoló Fráter Erzsike személyes felügyelete alatt többen végezték, ezek közt Percel Karola. Jegyek Molnár Ferencz üzletében még ma válthatók.

— A Kölcsönsegélyző Egylet kérelme. A Kölcsönsegélyző Egylet igazgatósága tegnap kérelmet intézett a tanácshoz, hogy a Kossuth-utca 8. számú háznál a szabályozási vonalat állapítsa meg. Ugy látszik, hogy a Kölcsönsegélyző építkezni akar s így ismét gazdagodni fog Debrecen városa egy szép palotával.

— Szélhámos ál-báró. Megemlékeztünk már több ízben annak a szélhámosnak üzeméről, aki báró Wimmersberg név alatt „dolgozott” Debrecenben és itt nagyon sok embert csapott be. A szélhámost pár nappal ezelőtt Egerben fogták el és onnan a debreceni ügyészség fogházába szállították. Időközben a valódi nevét is megállapították. Radenich Jenőnek hívják, bár szélhámoskodásai alatt szigorúan ragaszkodott a grófi, meg a bárói címekhez. Úgyében

most az a fordulat állott be, hogy megállapították róla, hogy katonaszökevény. Budapestről szökött ezredétől, most oda szállítják vissza.

— Váltóhamisítás a miniszter felesége nevére. Fővárosi tudósítónk jelenti: Még 1906-ban történt, hogy egy Czike Edéné nevű vasuti tisztviselő felesége egy 10.000 koronás váltópórt indított Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter felesége, született Pothorszky Elza ellen. A váltópórt során kiderült, hogy a miniszter nevének aláírása közönséges hamisítvány s azt Gosztonyi Gézané, született báró Pongrácz Margit hamisította. Gosztonyinét le is fátóztatták, de később szabadlábra helyezték. Kiderült a vizsgálat során, hogy Gosztonyiné éveken át benső viszonyt folytatott Lázár Istvánnal, a megbukott Gazdasági Kereskedelmi Iparbank volt igazgatójával, aki őt perelte. Ő adta át a hamis váltót Lázárnak, aki azt Czikéné által peresítette. Az ügyészség magánokirathamisítás büntette címén vádiratot adott Gosztonyiné ellen. kinek védője, dr. Grosz Emil, dr. Pollacsek Alfréd helyettese kifogásokat adott be. Ezt a kifogást ma tárgyalta a vádtaács és elutasította.

— Feltört nyomda. Nagy betörést követtek el ismeretlen tettesek tegnapelőtt virradó éjszaka Bösörény egyik nyomdájában, amely a Szabó Ferenc tulajdona. A tettesek kifésítették az ablakok vasrácsait s úgy hatoltak be a nyomda helyiségébe, honnan minden lehető elvittek. A bösörényi csendőrség azonnal megindította a nyomozást a betörés tetteseiének a kézrekerítését illetőleg. — A nyomozás meg is állapította, hogy a betörést gyakorlott, notóriás betörők követték el. Valami Tóth Gyula nevű nyomdászinnal szövetkezve követték el a betörést, aki alkalmazottja lévén a nyomdának, ismerte a helyi viszonyokat. A hűtlen inast már le is tartóztatták.

— A sikkasztó számgyakornok. Makóról jelentik: Balog Sándor városi számgyakornok fizetési könyvecskéket hamisított és csalásokat követett el. A csendőrség Balogot elfogta és a szegedi csillagbörtönbe zárták. Innen Balog Makó városához folyamodást nyújtott be, hogy a fizetésének egy részét adják ki. A város azonban ezt nem volt hajlandó megtenni, mert büntette miatt Balogot állásából is elmozdították. A város határozatát Balog az alispánnal megfellebbezte, ki úgy döntött, hogy Balognak ellátási illetmény jár, míg ellene jogerős ítélet nincs.

— Tegnap halottak. Az állami anyakönyvi hivatalnál a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: özv. Székely Mihályné ref. 78 éves, Szétó Julianna ref. 18 éves, Dulcsik Erzsébet ref. 4 éves, özv. Lengyel Jánosné r. kath. 60 éves, Gebei Róza ref. 54 éves.

— Analfabéták oktatása. Karcagról írják nekünk: Az itteni ref. tanítótestület az analfabéta férfiak és nők írás- és olvasástani tanítását nagy buzgalommal teljesíti. Jelenleg 26 felnőtt ember tanul hetenként háromszor. A szükséges tankönyveket az orsz. közoktatástügyi tanács teljesen díjtalanul bocsátotta rendelkezésre. A tanterem fűtéséről és világításáról Karcag város közönsége gondoskodik.

— Eljegyzés. Rozenberg Simon előnyösen ismert helybeli kávé bájós és művelt leányát Zsófikát eljegyezte Pollacsek Arthur elektrotechnikus Budapestről. Minden külön értesítés nélkül.

— Olvasó közönségünk szives figyelmét felhívjuk a Néptakarékpénztár mai hirdetésére.

— Percel Carola táncziskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám.

— Hadházon 424. szám alatt 2 öl szálás akáca karónak és lugos culápnak eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál ugyanott.

— Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni, Bádógos-u. 4. 2194

— Ügyes ügynökök jutalékra kerestettek. Cim a kiadóban.

— Vízvezetési, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket gyorsan szakszerűen készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.

TÁVIRATOK.

Törökország a messinaiaknak.

Konstantinápoly, január 8. A török kamara előlegképpen 200000 frank segélyt szavazott meg a messinai károsultaknak.

Egy kardaffér epilógusa.

Kassa, január 8. Lovag Zsolnay Vikort a Kassai Hírlap szerkesztőjét a törvényszék becsületsértésért 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Lovag Zsolnayt a kassai tisztikar jelentette fel, mert a szerkesztő két évvel ezelőtt az ismert kassai kardaffér alkalmából, mikor is Seress Imre szerkesztőt két katonatiszt a szerkesztőségben összevagdalta, nyílt levélben a tisztiket „pimasz kölyköknek” nevezte. Zsolnay az ítélet ellen felebbezett.

Szerkesztő és kamarai titkár.

Nagyvárad, január 8. Érdekes affér foglalkoztatja Nagyvárad társadalmát, Sass Edéhez a Nagyvárad szerkesztőjéhez a nagyvárad keréskedelmi kamara titkára Sarkadi Ignác beküldött egy közleményt, mely a kormány ellen irányult. A szerkesztő nem közölte a közleményt, amiből heves hírlapi polemia fejlődött ki. Sarkadi Ignác egy nagyvárad lapban sértő nyilatkozatot tett közzé, mire Sass Ede provokáltatta a titkárt. A segédek holnap tárgyalnak.

Kossuth a pomografia ellen.

Budapest, január 8. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, mely szerint a pomografikus könyvek, füzetek és lapok árusítása a kocsikban és az állomásokon tilos. Az árusítás joga a csomagszállítási r. t.-é, mely hogyha csak egy esetben is áthágja a rendeletet, nyomban felbontja vele a vasut a szerződést.

Ékszer, zsebórát

bizalommal

jótállás mellett

Halász Nándor

órás és ékszerésznel 2212

lehet vásárolni

Debrecen, Piac-u. 24.

(Fehérló szálloda épület.)

Regény-csarnok.

17.

Regény.

A nagy rejtély.

„Hogy ne. Ha felelnék kegyednek, csak más kérdésekre utasítanám; pedig kénytelen volnék azokra a feleletet megtagadni. Sajnálom, hogy ki nem elégíthetem. Ismétlem azt, mit már a parton mondtam — nem érzek ön iránt egyebet még rokonszenvenél. Ha férjhez menetele előtt tanácsomat kérte volna, teljes bizalommal feleltem volna önnek. Most késő. Ön férjénél van. Azt tanácslom, nyugodjék bele helyzetébe s elégedjék meg a helyzettel, úgy a miné van.“

„Bocsánat asszonyom,“ ellenvetém. A mint a dolgok most állanak, nem is tudom, csakugyan férjénél vagyok-e? Minden, a mit eddig tudok, ha csak kegyed fel nem világosít az, hogy fia vélem oly név alatt esküdött meg, mely nem az övé. Mikép tudhatom e szerint törvényes felesége vagyok-e vagy sem?“

„Ugy hiszem ez nem szenvedhet kétséget, ön fiam törvényes felesége“, felelé Mistress Macallan. „Mindenesetre könnyű lesz e felől ügyvéd által meggyőződnie. Ha az ügyvéd véleménye szerint ön nem esküdött meg törvényesen, fiam, minden hibája s fogatkozása dacára mindig gentleman marad. Képtelen volna oly nőt, ki szereti és benne bizik, szándékosan megcsalni: ő igazságot fog szolgáltatni önnek. Én ezt szinte ígérem a magam részéről is. Ha az ügyvéd véleménye jogos követelményeivel ellenkezik, megígérem, hogy minden kérdésre válaszolni fogok, mit elémbe terjeszteni jónak találánd. A mint a dolog áll, én határozottan fiam törvényes feleségének tartom; újból azt mondom, nyugodjék bele helyzetébe. Elégedjék meg férje szeretetteljes odaengedésével. Ha lelki nyugalmát, jövő életének boldogságát értékeli, tartózkodjék további kutatásoktól s ne kívánjon többet tudni, mint a mennyit most tud.“

Letűlt ismét, mint valaki, ki utolsó szavát kimondta.

Arcából láthattam, hogy minden további faggatás hiába való lesz; hangjából is azt ítéhettem. Visszafordultam tehát, hogy a szalonajtót kinyissam.

„Ön igen kemény hozzám, asszonyom“, mondám távozás közben. Hatalmában vagyok — s így meg kell adnom magamat.

Azonnal feltekintett ismét és szép, jóságos öreg arcát gyenge pir futotta el.

„Isten legyen tanulságom, gyermekem, hogy szívem mélyéből sajnálom!“

E rendkívüli érzelmekifakadás után egyik kezével felvéve munkáját, a másikkal távozást intett.

Némán meghajtottam magamat és távoztam.

Midőn e házba léptem, távolról sem voltam biztos benne, mily utat kellene ezentúl választanom. Most azon határozott eltökéléssel hagytam el a házat, hogy bármi legyen következménye, fel kell fedeznem azon titkot, mit anya és fiu oly féltékenyen rejtegetnek előttem. Mi a név-kérdést illeti, tisztában voltam vel s csak azon csodálkoztam, hogy nem látam be rögtön a valódi tényállást. Ha Mistress Macallan valóban kétszer lett volna férjénél, a mint azt elhamarkodva feltételeztem, bizonyára valami felismerési jelt vettem volna észre arcán, midőn első férje nevének hallott szólni. Habár mindenütt csak rejtélylyel találkoztam, ez egyben világosan láttam. Bármily okai lehettem, Eustace kétségtelenül álnév alatt vett el.

Lakásunk ielé közeledve, megláttam férjemet, amint fel s alá járt a kapu előtt; visszatértemet várta. Ha kérdést tenne hollétem iránt, elhatároztam, hogy nyiltan bevallom neki, hol voltam s mi történt köztem s anyja közt.

Sietve elémbe jött s modorából, arcából könnyen kiolvashattam, mily nyugtalan volt.

„Nagy kéréssem van hozzád Valéria“ szölt. „Kellmetlen volna-e reád nézve, ha a jövő vonattal visszatérnénk Londonba?“

Rátekinték. Röviden mondva, nem hittem saját füleimnek.

„Sürgős dolgom van“, folytató. „Az ügy senkit sem érdekel rajtam kívül, de jelenléteket követeli Londonban. Te sem akarsz hajóra szállni egyhamar? Nem hagyhatlak itt egyedül. Ellened volna-e, ha egy-két napot Londonban töltenénk?“

Nem elleneztem a tervet. Hisz én is vágyva aágytam Londonba.

Ott könnyen hozzájuthaték azon ügyvédi véleményhez, mely eldöntendi, törvényes neje vagyok-e Eustacénak, vagy sem. Londonban közel leszek atyám hűséges vén könyvvivőjének, Benjaminsnak segítségéhez, tanácsához. Senkiben a világon nem bízhattam úgy, mint az öreg Benjaminban. Bármennyire szerettem Starkweather nagybátyámat, jelenlegi helyzetemben félttem vele találkozni. Neje megmondta volt, hogy rossz kezdet s szomorú jel az, midőn a hibás nevet irtam be az anyakönyvbe. Bevalljam-e, hogy csakugyan úgy van? Búskeségem nem engedné, hogy még a mézes-hetek letelte előtt, már is igazat adjak nagy-nénémnek.

Két órával később az indóháznál voltunk. Oh mily ellentétet képezett e második utazás az elsővel! Ramszati utunkban mindenki láthatta, hogy mennyegzői utunkon vagyunk. Midőn Londonba indultunk, senki sem figyelt reánk, senki sem hitte volna, hogy nem vagyunk több éves házások.

Portland Place közelében magán szállodában szálltunk le.

Másnap reggeli után Eustace kijelentette, hogy el kell engem hagynia, hogy dolga után láthasson. En már azelőtt említést tettem több vásárlásról, mely elodázhatatlan. Megengedé, hogy egyedül kimenjek azon feltétel alatt, ha a szálloda fogatán végzem teendőimet.

(Folyt. köv.)

Szabó Lajos fiai

női divatáruház

gyapju és mosókelmékben

alkalmi vásár

leszállított

jutányos árak.

Árverési hirdetés.

Alólirt kir. közjegyző ezennel közzéteszi, hogy az Alföldi Takarékpénztár raktárában elhelyezett ki nem váltott következő árúk: 1. 105 db. marhabőr körülbelől 450 kgm) és 2. 50-öl tűzifa a Debreczenben Pesti-utcán levő raktárban f. hó 14-ik napján d. u. 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elfognak adadni.

A f. hó 11-ik napjának d. u. 3 órájára hirdett árverés nem tartatik meg.

Debreczen, 1909. január 8.

Dr. Galánffy János

2468

kir. közjegyző.

Uj! kóser Uj! Bodega.

Állandóan raktáron tartok mindenféle füstölt husokat, hideg felvágottakat, virslit, szalvát, liba-tepertőt. Zsir nagyban és kicsinyben jutányos árban kapható. Ugyazintén tisztán kezelt kávé kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Kirschner Lipótné,

2290

SIMONFY-U. 7.

Bankegyesület részvénytársaság

Debrecen, Piac-u. 72. sz. alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival. Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre stb.

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények és láb- zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér- javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata Kapható:

J. Serravallo-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér, 1 lit. ü. 4 kor. 80 fillér.

Téli fürdő kura a

Félix-gyógyfürdőben.

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes források. A víz hőfoka 49 celzius. 17 millió liter víz napi mennyiség. Csuz (Reuma) köszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivó gyógymód. Szobákból a fürdőkbe vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak. Bármely időben, meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

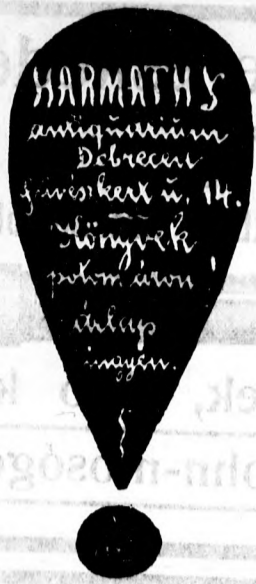
Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szobafűtés, világítás és fürdés naponként 7 korona.

Vasut-állomás, posta, távirda, interurbán telefon a fürdő-telepen. 2330

Prospektust ingyen küld az Igazgatóság.

Önkéntes

árverésen eladatnak Zsáka községben (vasut állom. Berettyóújfalú). a gr. Rhédey kastélyban, a különféle butorok, értékes szőnyegek, függönyök, konyha és kerti berendezések stb. Vevők a január hó 11-ikén kezdődő árverésen készpénzzel tartoznak fizetni. Az árverés naponként d. e. 10—12-ig és d. u. 2—4-ig fog megtartatni.

2272

Mollitergin,

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrössséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s forrástára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 41. szám. Ujfalussy-ház.

Aláírási felhívás.

A Néptakarék-pénztár

mint szövetkezet

Debreczen, Piac-u. 30. sz. alatt
50 fillér törzsbetéttel 1909. január 1-ével
II-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély pótdíjat is befizetnek, azon kedvezményben részesülnek, hogy a befizetett tőkékük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáról szóló életbiztosításhoz is jutnak, melylyel úgy a takarékoság mint a család jövőjéről való gondoskodás célja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Uj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítói rendszerbe beiratási díj és késedelmi kammat nélkül bármikor beléphetnek és megfelelő kölcsönre igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Az igazgatóság.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia=utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda

művezetője.

Donogán és Somossy Debreczen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak. Külön sző-
nyegosztály.

Óriási választék!

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata
az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. kép-
viselője. — Iroda

Debreczen, Piacz-u. 77. sz. (az udvarban.)
Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos világítási berendezéseket,
lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a
legsolidabb kivitelben erőátviteli motor beren-
dezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb.
meghajtására a leghasznosabb kivitelben. —
Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csil-
lárokat, dynamo-gépeket, motorokat, műszere-
ket, iv- és izzólámpákat, dr. Just Wolfram lám-
pákat. Tervek és költségvetés díjtalan.

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vízvezetési csövekben, kútkagylókban.

Zsírödönök.

Konyha-edények, főző kony-
hák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám. Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyvá-
lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási föltűmulhataatlan vivmánya a lefele égő légszeszlámpák
50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fénynyel
3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz
megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Alkalmi ajándéknak

Fésű, manicur és parfüm kazetták, Ridikülök. Férfi
fehérneműek, Nyakkendők, harisnyák s egyéb pi-
pere és férfi divat cikkek.

Bőr-, selyem és kötött keztyük
olcsó árak mellett

Györfi Sándor

keztyü-, kötszer és férfi divat üzletében
DEBRECZEN, Simonffi-u. (Városi bérház.)